

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Еліот Томас Стернз. Єдність європейської культури // Всесвіт. – 2003. – №1-2. – С.144.
2. Москвин В. П. Интертекстуальность: Понятийный аппарат. Фигуры, жанры, стили / Москвин Василий Павлович. – 2-е изд. – М.: ЛИБРОКОМ, 2013. – 168 с.
3. Слышкин Г. Г. Лингвокультурные концепты прецедентных текстов: монография / Слышкин Геннадий Геннадьевич. – М.: Academia, 2000. – 139 с.
4. Fowles J. The Ebony Tower. Eliduc. The Enigma / John Fowles. – Moscow: Progress Publishers, 1980. – 248 p.
5. Fowles J. The Magus [Електронний ресурс] / John Fowles. – Jonathan Cape, 1966. – 391 p. – Режим доступу до кн.: http://en.wikipedia.org/wiki/The_Magus.
6. Kristeva J. Narration et Transformation / J. Kristeva // Semiotica. – Vol. 1. – 1969. – № 4. – P. 422-448.
7. Shakespeare W. Hamlet, Prince of Denmark / William Shakespeare. – Moscow: Vysšaya Škola, 1985. – 286 p.
8. The Holy Bible. New King James Version. – Thomas Nelson, 1982. – 500 p.

О. О. Суліменко

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент

М. В. Полховська

Морфологічні засоби вираження заперечення в ранньоніованглійській мові

Заперечення – одна із найважливіших мовних категорій, що служить для адекватного опису дійсності, а також є важливим компонентом комунікації. Категорія заперечення є універсальною, оскільки будь-яка мова має у своєму розпорядженні засоби для її вираження. Заперечення в мові свідчить про високий рівень роботи мислення та входить до основних понятійних категорій. Багато відомих лінгвістів сучасності і минулого, такі як Б.А. Ільш , Л.С. Бархударов, В.Н. Бондаренко, О. Есперсен вважають заперечення мовною універсалією , яка проявляється на всіх рівнях структури мови [4].

Об'єктом нашого дослідження є категорія заперечення в англійській мові. *Предмет* дослідження складають морфологічні засоби вираження категорії заперечення. *Метою статті* є аналіз засобів вираження категорії заперечення в ранньоніованглійській мові на морфологічному рівні.

Аналізуючи категорію заперечення та засоби її вираження у ранньоніованглійській мові, до морфологічних засобів вираження категорії заперечення відносимо афіксацію, що представлена префіксацією та суфіксацією.

Афіксація – це спосіб словотвору, за допомогою якого нові слова створюються шляхом приєднання словотворчих афіксів, тобто, префіксів і суфіксів, до основ різних частин мови [1].

Аналіз матеріалу дослідження дозволив виокремити найбільш вживані заперечні суфікси та префікси в ранньоніованглійській мові.

- Префікс **un-** зустрічається в різних формах у багатьох індоєвропейських мовах. У сучасній англійській мові він зберігся в тій формі, в якій він застосовувався в давньанглійській. В ранньоніованглійській мові найчастіше цей префікс зустрічається у прикметниках і прислівниках.

(1) *HELENA. I am undone; there is no living, none, if Bertram be away.* [<http://darkwing.uoregon.edu/%7Erbear/shake/awtw.html> (4 of 73)]

(2) *HELENA. Unfold to us some warlike resistance.* [<http://darkwing.uoregon.edu/%7Erbear/shake/awtw.html> (4 of 73)]

- Префікс **in-** латинського походження, споріднений німецькому префіксу **un-**, з'явився в запозичених словах з французької мови. Префікс **in-** має варіанти **il-, im-, ir-; il-** у словах, що починаються з **l-, im-** у словах, що починаються з **p-, b-, m-,** і **ir-** у словах, що починаються з **r-**. Проте в аналізованих нами комедіях В. Шекспіра не зустрічалися суфікси **-in, -ir, -il**, що пояснюється їх пізнішим поширенням в художньому стилі.

(3) *CLOWN. I did impetuous thy gratillity; for Malvolio's nose is no whipstock.* [<http://darkwing.uoregon.edu/%7Erbear/shake/tn.html> (24 of 82)]

(4) *MARIA. "... for there is no Christian that means to be saved by believing rightly can ever believe such impossible passages of*

grossness". [<http://darkwing.uoregon.edu/%7Erbear/shake/tn.html> (47 of 82)]

- Префікс **mis-** загальногерманського походження. Він найчастіше утворює негативні похідні від дієслівних основ [4].

(5) *CLOWN. Misprision in the highest degree!* [<http://darkwing.uoregon.edu/%7Erbear/shake/tn.html> (12 of 82)]

Префікс **dis-** латинського походження, з'явився в англійській мові в середньоанглійський період у складі запозичених французьких слів. Як і більшість словотворчих елементів не англійського походження префікс **dis-** як засіб утворення англійських слів почав використовуватися з основами французького походження і з англійськими основами. Цей префікс утворює похідні від основ іменників, дієслів, прикметників.

(6) *MALVOLIO. If it be a suit from the Count, I am sick, or not at home- what you will to dismiss it.* [<http://darkwing.uoregon.edu/%7Erbear/shake/tn.html> (14 of 82)]

Префікс **non-** вживався з прикметниками рідше з іменниками [2].

(7) *HELENA. That chase thee from thy country, and expose those tender limbs of thine to the event of the non-sparing war?* [<http://darkwing.uoregon.edu/%7Erbear/shake/awtw.html> (37 of 73)]

Отже, ктегорія заперечення на морфологічному рівні в ранньоновоанглійській мові виражалася за допомогою заперечних префіксів та деяких суфіксів. Кількісно префіксація переважає над суфіксацією. Найпродуктивнішими виявилися префікси *un-*, *dis-*, *mis-*, *im-*. Такі префікси як *anti-*, *counter-*, *il-*, *ir-*, *in-* не зустрічаються, що зумовлено їх пізнішим поширенням та умовами проникнення в мову.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Карашук П.М. Аффиксальное словообразование – М.: Высшая Школа, 1965 – 347 с.
2. Костюченко Ю. П. История английского языка (учебн. для педагог. инстит. иностран. языков и филол. факульт. пединстит.) / Ю. П. Костюченко. – "Радянська школа", 1963. – С.134-143.
3. Леонтьева С.Ф. Отрицательные аффиксы в современном английском языке – М.: Высшая школа, 1974 – 166 с.
4. Теличак Н. Я., к.ф.н. Грижак Л. М. Особливості заперечення аффіксального типу. – Режим доступу до ресурсу: http://www.confcontact.com/2009fil/7_telichak.html